

TEMA 8.2: ALTRES COMPOSITORS WAGNERIANS DE LA RESTA
D'EUROPA

TÍTOL: L'ÒPERA DE FELIX WEINGARTNER: "L'ESCOLA DEL POBLET"

AUTOR: *Ramón Bau*

Felix Weingartner, compositor i director d'orquestra austríac, neix el 1863 a Zadar (Dalmàcia) i mor el 1942 a Winterthur (Suïssa).

V

a ser alumne de Liszt a Weimar.

Les seves obres més conegudes són Sakuntala (1884) i la trilogia Orestes (1902), Kain und Abel (1914) i Meister Andrea (1920).

També va escriure nombrosos assaigs crítics, entre els quals Die Symphonie nach Beethoven (1897), i va realitzar importants revisions, com l'edició completa de les obres de Berlioz. Se'n destaquen també les set simfonies.

El 1902, al Festival de Mainz, Weingartner va dirigir les nou simfonies de Beethoven. De 1907 a 1910 va ser director de l'Hofoper de Viena, succeint Gustav Mahler; va conservar la direcció de la Filharmònica de Viena fins a 1927.

El 1920 va dirigir "Parsifal", de Richard Wagner, al Teatre Coliseu de Buenos Aires, Argentina: va ser la primera transmissió per ràdio d'una òpera completa, activitat que després va tenir continuïtat a Argentina.

El 1922 va tenir al seu càrrec la direcció de la primera representació integral de "L'Anell del Nibelung" de Richard Wagner al Teatre Colón de Buenos Aires, al costat de l'Orquestra Filharmònica de Viena i amb un elenc estel·lar que va reunir figures com Lotte Lehmann, Emil Schipper i Walter Kirchhoff.

Va fer molts enregistraments simfònics destacats de Beethoven i Brahms a Viena i Londres entre mitjans de la dècada de 1920 i la seva última sessió d'enregistrament amb la Simfònica de Londres, Weingartner va ser el primer director a realitzar enregistraments comercials de les nou simfonies de Beethoven

L'ESCOLA DEL POBLET (Die Dorfschule)

Òpera en un acte.

Basada en l'obra dramàtica japonesa Terakoya, amb llibret i música de Weingartner, traduïda al català adaptada a la música per Joaquim Pena l'any 1925 en un llibret de l'Associación Wagneriana.

ELS TERA KOIA

Els Terakoya van ser una institució educativa del període Edo orientada a les classes populars en què s'ensenyava a llegir, escriure i calcular amb l'àbac,

fent especial èmfasi en la disciplina per formar els joves com a persones capaces. L'educació actual té molt per aprendre d'aquell sistema.

Com per establir un terakoya n'hi havia prou amb un professor i un lloc on impartir les classes.

Els terakoya, als quals es podia accedir opcionalment i on els professors tenien via lliure per ensenyar com voldrien, partint d'una formació pràctica de lectura, escriptura i càlcul, es mantenien gràcies al fervent interès dels pares de l'alumnat, disposats a pagar perquè els seus fills obtinguessin una educació escrita.

L'OBRA:

Personatges:

Professor Gemzo:

Tonami: esposa de Gemzo

Shushai: Fill de l'anterior Mikado, 12 anys

Gemba: Primer Ministre del nou Mikado

Matsuó: Vell servent de l'anterior Mikado

Shié: Dona de Matsuó

Korató: Fill de Shié de 12 anys

He d'indicar que aquesta obra, petita en longitud, em va impressionar profundament, és un dramatisme que només es comprèn dins del sentit japonès de l'Honor. I només se'n descobreix la profunditat gairebé al final del text. La subtilesa i el dramatisme del tema és difícil de captar abans del seu desenllaç. Precisament per ser basat en el caràcter japonès, seria molt poc normal en una altra cultura.

Una trama que sembla previsible, i ja de per si dramàtica, amaga darrere seu profund i esfereïdor. Japonès, diria

un desenllaç realment imprevisible, simplement.

L'ARGUMENT

Tot passa a la sala de l'escola del professor Genzo, una escola tipus Terakoya.

Hi ha 7 nois a aquesta escola, més el fill de Genzo, Shusai d'uns 12 anys.

Shusai en realitat és el fill de l'anterior Mikado, assassinat pel nou Mikado, que per evitar ser perseguit, ha estat adoptat i amagat des de molt petit per Genzo com a fill seu.

Primera Escena:

Genzo és absent en una festa de l'alcalde, la seva dona Tonami vigila l'escola.

Els 7 nois es barallen pels seus dibuixos, un és tartamut i se'n burlen tots. Però Shusai el defensa.

Intervé la mare Tonami i tots callen i es posen a treballar als seus dibuixos.

Segona Escena:

Truquen a la porta, és Schié, l'esposa de Matsuó que és un vell servent de l'anterior Mikado, que ara serveix el

Associació Wagneriana. Apartat postal 1159. 08080 Barcelona
<http://www.associaciowagneriana.com> info@associaciowagneriana.com

nou Mikado i el seu Primer Ministre, Gemba.

Ve amb el seu fill Korató de 12 anys, perquè entri a l'escola de Genzo. Porta un pupitre nou per a ell.

Korató s'assembla molt al fill de Genzo, Shusai.

El comiat és molt dolorós, ja que Korató no vol quedar sol, sense la seva mare. Schié marxa.

Tercera Escena:

Genzo torna tot abatut, li presenten al nou alumne, Korató. Es fixa en la gran semblança amb el seu fill Shusai.

Envia tots els nois a jugar i queda només amb la seva dona Tonami, molt seriós.

Quarta Escena:

Genzo exposa que estan perduts, el primer ministre del nou Mikado, Gemba, un home vil i cruel, ha descobert que el fill de Genzo és realment el fill de l'anterior Mikado.

Li avisa que casa seva ja està vigilada i que anirà a matar aquest fill, el nou Mikado, ho ordena així. Si intenta ocultar-ho, tota la família de Genzo serà executada.

Genzo i la seva dona estan disposats a morir amb el seu fill adoptat. Però Genzo recorda que han de salvar el fill del Mikado anterior, ja que té dret a regnar, és l'esperança del futur per al país, ara sota un Mikado brutal.

Gemba vindrà amb Matsuó, l'antic servidor de l'anterior Mikado, que coneix personalment el fill del Mikado, Shusai, per reconèixer-ho. No us podrà enganyar amb un altre noi.

Genzo sap que no pot enganyar Matsuó, això li provoca un atac d'odi contra ell. I precisament ha deixat el seu fill Korato a l'escola com a nou alumne.

Com que Korató s'assembla molt a Shusai, decideix provar de fer passar a Korató com el seu fill.

Així que amaguen Shusai en una habitació tancada a part.

I si ve la mare abans dels soldats, ell matarà la mare. Ha de salvar l'últim descendent de l'anterior Mikado.

Cinquena Escena:

Arriben els pares dels 7 nois, horroritzats en veure la casa envoltada de soldats. Demanen compassió pels seus fills.

I entra Gemba amb Matsuó

Només volen el fill de l'anterior Mikado, no els altres nois, però s'han d'assegurar de no deixar sortir el perseguit en comptes d'un noi d'una altra família.

Així que Gemba indica que passin davant de Matsuó un a un i descartin els que no són el perseguit.

Els nois van passant un per un, i els va descartant Matsuó.

Ja no en queda cap altre, així que Gemba indica a Genzo que lliuri el cap de Shunsai o tots moriran.

Genzo es retira a una habitació a part i talla el cap, amb el seu sabre, de Korato, la posa en una caixa i surt a lliurar-la a Gemba.

Matsuó reconeix aquest cap com el de Shusai, així que tot està acabat.

Gemba marxa satisfet. Matsuó queda fora de la casa.

Sisena Escena:

Genzo està content d'haver salvat Shusai a costa de Korató, encara que apesarat, Korató era un noi amable i bo, i ha hagut de matar-lo.

Entra la mare de Korato, Schié.

Genzo pensa matar-la, però Schió corre al pupitre del seu fill i en obrir-lo surt la roba d'una mortalla i les inscripcions mortuòries. Schié queda de genolls, Genzo està sorprès.

Schié indica que són les mortalles per al seu fill. Sap que l'ha matat en comptes de Shusai.

Shusai ho sent i crida que mai no hauria permès que morís un altre per ell.

Entra Matsuó i ho explica tot: Era el seu deure com a antic servidor de l'anterior Mikado, salvar el fill d'aquest. Ha ofert el seu fill a canvi, ell va reconèixer el seu fill com si fos Shusai.

"Ha estat un deure noble d'un súbdit lleial del Mikado, salvar la teva vida".

Genzo queda horroritzat per aquest sacrifici, demana perdó per haver canviat Korato per Shusai, però Matsuó ho perdona, era el seu propi pla.

Tots s'inclinen davant el fill del Mikado, i el portaran a lloc segur fins que pugui lluitar per recuperar el Mikado i venjar la mort del seu pare.

Matsuó i Schié ploraran tota la vida el seu sacrifici però s'han d'asserenar i no mostrar-ho per evitar sospites.

Les cendres de Korató es tractaran com les del fill del Mikado, res no haurà d'indicar al sepeli que és el seu propi fill.